

דברי חכבר

ישראל במלחמה

סבתא וסבא הק קצת אכל דבר:
קצת הוריק, קצת אוריק,
קצת חבריק טוביק וקצת שותפיק לפסע

גיליון מס. 2876 * יח אייר תשפ"ה * 16 מאי 2025

כפר הנשיא * עלון פנימי

עורכת: דורית צחור dorittb1963@gmail.com

בית כפר הנשיא מודיע בצער על
פטירתו של חברנו

מרקי מרקוסון ז"ל

ומשתתף בצערם של
בת שבע, פלוא, שרה, אסנת, ששון
וכל בני המשפחה.

מרקי.

כולם הכירו אותך "מרקי". גם המורים בבית הספר, גם הסטודנטים בתל-חי וגם האנשים שנתנו לך מקום בבית שלהם כדי להראות את תמונותיך גם בארץ וגם בחו"ל.

מרקי, היית החבר של כפר הנשיא - בימים הקשים כאשר הצלחת להסתדר עם כולם. גם הגזברים וגם האנשים "החולים".

כאשר באנו לכפר הנשיא, בהתחלה ובתור גנן מצאת דרך לשכנע אפילו את המחנכים שיש דרכים להגיד לילדים "לא לשבור את העצים הקטנים" שבימים האלה כמעט לא היו.

מרקי, היית הגנן כמעט היחיד, שהכרתי בערך בחמישים השנים הראשונות שלנו שלא נפטר מסרטן, שסירב להשתמש ברעלים נגד עשבים.

אגב, בשנה שהיינו בשדה בוקר, המטפלות של התינוקות והפעוטים היו מרססות את הפנים של התינוקות, במקום לנגב להם את האף בנייר נגד הזבובים של הנגב. (על זה אני רוצה להודות לפיליס שעבדה בגינון עם מרקי שנים רבות ועודדה אותו במלחמתו נגד ריסוסים).

באיזשהו שלב, אני לא זוכרת איזה שנה, בכפר הנשיא התחיל אולפן לעברית וגם לאומנות. וכך, מרקי עבד חלקי בלול וחלקי באולפן בתור מורה לציור. היה לו טוב. הסטודנטים (לרוב) למדו ונהנו והוא, בתור בן אדם, נהנה ללמד אותם. הוא גילה שהגמגום שלו התחיל להיעלם. (כנראה להרבה בנים בריטים במשך 11WW היה גימגום). (תודה יניתה).

מאז החיים שלו - מבחינת עבודה הייתה הוראה - גם לטובתו וגם לטובת התלמידים.

בהמשך חייו, כאשר אביו נפטר, הוא היה במילואים (בלבנון?) והקיבוץ שלח אותו מיד לסקוטלנד. מאוחר מדי - אבל הוא הביא את אמו לכפר הנשיא והיא גרה כאן כמה שנים טובות עם הנכדים שלה. מכיוון שהיא לא שמעה הייתי שולחת את הנכדה שניגנה כינור לנגן שם - וגם יתר המרקוסונים הצעירים קיבלו שוקולדה. (הייתי מוסיפה - לא הרבה אבל משהו). (עלי - בשלב הזה ליידע אתכם שסקוטלנד היא הארץ הכי עניה באירופה עד היום הזה).

בשנות השמונים של המאה הקודמת כפר הנשיא נתנו לו שנת השתלמות. הוא ידע שבארץ אין מה לעשות ולכן הוא שם לו תיק עם תמונות פסטלים תחת יד אחת וביד השניה תיק בגדים. בניו יורק הוא גר כשבועיים עם בטי ומיכאל והם סידרו תערוכה. הוא מכר תמונות והמשיך לצייר ונסע למקום הבא, צייר ולמד איך לעבוד עם מתכת - כמו במפעל הבונים. עוד תערוכה, והמקום הבא.

חמישה חודשים הוא חי בארה"ב. למד הרבה, הרוויח הרבה וחזר ארצה דרך אירופה. פגשתי אותו שם וראינו את האמנות של אירופה, מאיטליה עד נורבגיה. גרנו ב-B&B, אכלנו לחם וגבינה בצרפת, אטריות באיטליה, דגים ברחוב בהולנד ודגים ברחוב בשוודיה ובנורבגיה. חזרנו לארץ הרבה יותר קלים אבל עם ידע רב.

מרקי המשיך ללמד בוותיקי הגליל עד שהופיעה המכשפה ואחרי זה עבר ללמד בעמיעד.

לפני 7 או 8 שנים כשהוא התחיל להזדקן, הוא הביא מהסטודיו צבעי מים ובמיטה היה מצויר. פה ושם אנשים באו לבקר, אבל במשך כמה שנים חייו נעשו שקטים יותר ויותר. כמובן שהיו הנכדים והנינים - תענוג. חיים שקטים יותר.

סך הכל היו לו חיים טובים. הוא היה איש טוב, היה איש נחמד היתה לו דרך להעלים אנשים - את המעט שניסו לפגוע בו, לא הרבה אבל בשבילו הם נעלמו.

מרקי, נתת לי חיים טובים. צר לי שלא נתנו לך להיקבר במקום רצונך אבל בתקווה שאולי תוכל לראות את הנוף מחוץ לבית הקברות - שהוא שדה יפה - ואני חושבת שבחיים, השכנים לעתיד שלך היו חברים שלך גם בעבר.

מרקי - הרבה אהבה והרבה תודות לשנים שהיינו יחד.

בת-שבע

זה היה ממני למרקי. אבל ליידע את האוכלוסיה בכלל. הגזברים אהבו אותו מאד מאד. כאשר הייתה לו תערוכה הם היו כאילו סתם מופיעים כדי לשאול מה שלומו ומרקי היה עוצר אותם "חכה רגע יש לי משהו לתת לכם." היו ימים.

אבא, אבא של צבעים, אבא של ציור ואומנות.

אבא שידע לראות ולהראות את היופי שסביבנו, אבא שתמיד חשב רק טוב, רק מילים טובות.

לאבא היו חיים טובים, חיים של יצירה, אהב לטייל, אהב לפגוש אנשים חדשים, אבא ידע להעריך את החיים הטובים שהיו לו, אהב את הנוף שחי בתוכו. היה נוהג לומר "שלא יכול להיות יותר טוב מזה".

אבא שאהב לרקוד, אהב לרקוד עם אמא וגם עם אחרות. העיקר לרקוד בהרבה חן.

אבא אהב ללמד ציור ואהב את זה. לימד אותי לצייר ולפסל, ותמיד ידע לתת הערות בצורה נעימה.

בבית היו תמיד ספרי אומנות ועודד אותי להסתכל בהם.

לאבא תמיד היה את הסטודיו שלו. הבית השני שלו. לשם תמיד יכול להעלם, פתאום. לא רואים את מרקי. כולנו ידענו איפה נמצא אותו. אהבתי את הצריף המט ליפול הזה. תמיד אפשר היה להגיע לשם לשתות כוס תה בחלב, לשמוע מוסיקה, ולהתבונן בציורים שלו, הרבה פעמיים התייעץ, האם התמונה גמורה, מה את חושבת? חסר לי המשקל הנכון.

וכאשר אני פיסלתי הייתי שולחת לו צילומים, לקבל ביקורת.

זוכרת את אבא לפני 43 שנה, הרבה לפני השינוי בקיבוץ, כאשר החלטתי להתחתן, מאוד צעירה, אומר לי הכי חשוב שתמצאי עבודה שתפרנס אותך, שלא תהיי תלויה באף אחד. וכך עשיתי.

אבא של חוש הומור, שאהב להמציא סיפורים לנו, לנכדים ואפילו הנינים הספיקו לשמוע. אהב להציג להם בבובטרון, אהבה שהתחילה בעקבות רות נאי בגיל מאוחר.

אבא תחסר לנו הרבה, החיוך, החיבוק, המלה הטובה, איזה יופי את נראית. האופטימיות שלך. ראיית הטוב.

אבא תנוח על משכבך בשלום, היו לך חיים טובים ומלאים, הרבה אושר וסיפוק.

תמסור ד"ש לאמא שלך, שאהבת מאוד וגם אנחנו.

כבר מתגעגעת ועדיין לא קולטת.

אסנת

מרקי (לורנס) מרקוסון

היום יש הרבה אמנים בכפר הנשיא, אבל פעם, כשאמרנו צייר בכפר הנשיא אמרנו מרקי.

לנו המבוגרים, מרקי הוא צייר, גנן, בעלה של בת שבע ואבא של פלוא, שרה'לה, אסנת וששון.

ועוד משהו, מרקי הוא צייר, גנן ורקדן. בימים הטובים של המסיבות שהיו לנו, היה כיף להסתכל על מרקי רוקד, לרוב עם בת שבע.

מרקי היה צייר-רקדן, כשתנועות ידיו המציירות היו התנועות של רקדן, וגם הרגליים השתתפו בריקוד הציור. הוא היה צייר-גנן מתוך המשיכה אל היפה שבחיים, אל האסתטי, אל הפרחים ואל הנופים שעוטפים את כפר הנשיא.

מרקי נולד בגלזגו, סקוטלנד, לפני 92 שנים. בנעוריו הוא הצטרף לתנועת "הבונים", וקישט את קירות המועדון בציורי הקיר שלו.

אחרי סיום לימודיו בתיכון, הוא למד 4 שנים בביה"ס לאומנויות של גלזגו, ומשם בגיל 21 נסע להכשרה ברדינג. מההכשרה ברדינג הוא נשלח להכשרה בדבלין, ושם בקיץ 1955, הוא הציג במשך כמה שבועות את תערוכת היחיד הראשונה שלו.

ב-23.12.56 מרקי ובת שבע עלו ארצה כחברי גרעין ג' לעמיעד, ושם הם התחתנו. באותה תקופה הגיעו כבר ראשוני גרעין ה' לכפר הנשיא ומרקי ובת שבע באו לבקר אצל חבריהם בכפר הנשיא. הם לקחו להם את השבת שהגיעה להם באמצע השבוע, כפי שהיה נהוג בימים ההם, ובאו לבקר.

וכך הם יצאו לדרך. מראש פינה הם התחילו לצעוד ברגל לכיוון כפר הנשיא, דרך שדה התעופה, כמובן. כשעברו את שדה התעופה עצר לידם רכב. ג'וני טנא הנהג אסף אותם. מיד הוא התחיל לשוחח אתם, לשאול שאלות, לספר להם על כפר הנשיא, ככל שהתארכה הנסיעה הקצרה למשק. המרקוסונים נפרדו ממנו בתחושה, שהנה יש פה אנשים נחמדים ומסבירי פנים.

בעמיעד, אמנם אף אחד מהוותיקים לא דבר אתם מעולם, אבל בעמיעד היה נייר טואלט בבתי השימוש, ואילו בכפר הנשיא, השתמשו בנייר עיתון (ובת שבע

מוסיפה, שהיו גם בני מזל שקיבלו עיתונים מחו"ל, ואלה הודפסו על נייר דואר אוויר...).

כעבור שבועיים, כשהייתה להם שבת באמצע השבוע, הם באו שוב לבקר בכפר הנשיא. הם נפגשו עם חברי גרעין ה' שהיו כאן: אלק ועדנה, דוט וסימון ושמחה, שזה מקרוב הגיעו לכאן.

לקראת צאתם בחזרה לעמיעד, נאמר להם שהם יכולים לקבל טרמפ בבוקר עם האוטו האדום של הדואר. הם חיכו לרכב ליד המזכירות, ואז ניגש אליהם חבר ותיק, שהתחיל לשוחח אתם. תוך זמן קצר הוא זיהה את המבטא הסקוטי שלהם והם עברו לדבר ב"סקוטית". בתוך דקות ספורות התברר להם שהסבים של בת שבע, והסבים של אותו חבר חביב, ג'ו ריפקינד, היו שכנים בגלזגו. השיחה הייתה כל כך נעימה, סבר הפנים היה חביב, והדקות עד בואו של האוטו האדום חלפו במהרה.

גם בביקור הבא הם נהנו מהכנסת האורחים, מההתעניינות של החברים הוותיקים בהם, ותוך זמן קצר הם החליטו שהם מעדיפים לחיות בכפר הנשיא. הם הגיעו לכאן בשנת 1957.

אחרי מות אביו של מרקי, הגיעה הנה אמו וחייתה בקרבנו עד מותה.

פלוא נולד כמה חדשים אחרי הגעת המשפחה לכפר הנשיא, ובמרץ 1958 מרקי ובת שבע התקבלו לחברות. אלזה בן חנוך התנדבה ללמד אותם עברית ואהבתם לכפר הנשיא לא פגה אף פעם.

מרקי נפטר ביום רביעי בבית יהונתן. מרקי הכיר את בית יהונתן לא רק מתקופה קודמת שהוא היה מאושפז שם, אלא, בעיקר, מהתקופה שבה היה בא בהתנדבות עם בובות היד שהוא היה עושה ומפעיל, ובכך משעשע את הדיירים בבית הסיעודי שלנו.

מרקי היה צייר פורה מאד. מהרגע בו נחשף לאור הישראלי הוא התלהב מהנופים שהרבה לצייר, וזאת בנוסף להרבה פורטרטים ועוד ועוד ציורים ופסלים בטכניקות שונות. הוא הציג בתערוכות רבות, ובבתים פרטיים של אנשים בארץ ובעולם.

מרקי היה מורה, בוותיקי הגליל שבתל חי, באולפן "אורן" בכפר הנשיא, בבית טורקיז בעמיעד, וגם בסטודיו שלו, והיו לו הרבה תלמידים, כולל תלמיד, ילד בעל צרכים מיוחדים מטובא, שמרקי לימד אותו אצלו בסטודיו.

בארכיון שלנו בתיק של מרקי יש אוסף של סיפורים ומאמרים שמרקי כתב ל"דברי הכפר". כדאי לכם לבקר ולראות. זאת גם ההזדמנות להודות לנעמי

פורסטר שפתחה בשבילי את הארכיון בשבת ועזרה לי למצוא חומרים ומידע, לדברים אלה שכתבתי.

בביקורי האחרון אצל מרקי לפני כחדשיים, מרקי שאל אותי כמה פעמים מדוע באתי, בשביל מה באתי. אמרתי לו שאני חברה שלו ובגלל זה באתי לבקר אותו. באותו הביקור, מה שהשאיר עלי רושם גדול, הייתה התקשורת במילים, ובעיקר במבטים, בין מרקי ובת שבע. אהבה שכזאת לא רואים כל יום.

תנחומינו לבת שבע, לפלוא, לשרה'לה, לאסנת ולששון, לבני זוגם, לילדיהם ונכדיהם, לכל המשפחה הענפה של מרקי ובת שבע.

• והחיים נמשכים

ימים ספורים לפני פטירתו של מרקי, נולדה לו ולבת שבע נינה חדשה, נכדתה הראשונה של שרה'לה. ימים ספורים לאחר פטירתו, נולדה למרקי ולבת שבע נינה נוספת, נכדתו הראשונה של פלוא, עם כל הסופיות של המוות, יש תחושה של המשכיות, וטוב שכך.

• רצפת חדר האוכל הישן.

ושוב רעשה הרשת החברתית של כפר הנשיא. והפעם על רצפת חדר האוכל הישן שכלים כבדים הרימו אותה ופינו מקום למגרש חניה. אכן, יש לא מעט טעם נוסטלגי לרצפה הזאת. לי למשל, נהרסו תוך עשרה ימים שני האתרים הקשורים לחתונה שלי, הפביליון/ חדר הכושר/ הבריכה הטיפולית – שם כיבדנו את אורחינו אחרי החופה, והאתר השני: שרידי חדר האוכל שבו התקיימו הארוחה והמסיבה כולל הורה סוערת, של החתונה. על המרצפות האלה רקדנו ומוסי המאירי קרא: "אל יבנה!!!" ואנחנו ענינו פה אחד: "הגלילה!!!".

זיכרונות מתוקים ונעימים, אשר מלווים אותנו כבר 63 שנים.

אבל, גם בהקשר זה, החיים נמשכים. אם נמנע מלשנות, להרוס ולבנות חדש כל אתר ומקום, לא יהיה לנו מקום להקים דברים חדשים. וטוב שסומנו שני צריפים לשימור לטובת ההיסטוריה.

תמר וולפין

העולם על פי מרקי | לזכרו

הרשימה נכתבה בזמנו ל"על הצפון" כשמלאו למרקי 80 שנה

לורנס מרקוסון "מרקי" כפי שהוא מכונה בפי כל, הוא חבר קיבוץ כפר הנשיא וחבר שלי למקצוע המטריף הזה שנקרא אמנות. למרקי ישנה יד קלה המרחפת על הבד עם המכחול ועושה איתו אהבה. בצבע עם אפשר. לראות אותו מצייר זו חוויה המזכירה מופע מחול.

הוא נולד בשנת 1933 בגלאזגו, סקוטלנד. למד ארבע שנים בבית ספר לאמנויות בגלאזגו. בשנת 1956 עלה לישראל והצטרף לקיבוץ כפר הנשיא. בשנת 1980 נסע להשתלמות בארצות הברית. מלמד ציור במכללת תל-חי. מרקי הציג המון תערוכות יחיד בהמון מקומות: בדבלין, ובלונדון, בסקוטלנד בארה"ב ובתל אביב. אבל בשום אופן לא תצליחו לגרום לו לעזוב את הגליל. הגליל הוא ביתו ובהרבה מובנים גם מזוהה איתו.

מרקי הוא, באופן די נדיר, אמן השמח בחלקו. מעולם לא נאבק כדי לקבל הכרה מהקהילה להיותו יוצר ואמן. כאשר הגיע באמצע שנות החמישים לקיבוץ כפר הנשיא, הוא מספר שהוא שהופתע מהחום שבו התקבל. כמעט מיד הציעו לו ימי ציור שבועיים ותקציב לקניית חומרים. מרקי קיבל את הימים, דחה באדיבות את ההצעה לתקציב, עבד בנוי וצייר בכל רגע פנוי ומהתמונות שמכר קנה חומרי ציור ובדים. ומאז הוא מצייר בקיבוץ מאוהב בנוף ולא רוצה להיות בשום מקום אחר.

השבוע מרקי מקיים תערוכה רטרוספקטיבית שמשוטטת על כל שנותיו כצייר, ומסכמת 60 שנות יצירה, וזוהי באמת חגיגה גדולה לנוף, לצבעים ולחברים. מעניין לראות עד כמה התמונות שצייר בגלאזגו, שבה נולד הם קודרות והאור שבהן עכור ומדכדך.

ישנם אומנים אירופאים מפורסמים (בלי שמות כדי לא להעליב את אלה שלא הוזכרו) שנסעו לצפון אפריקה במיוחד כדי לפגוש באור הזה, המשכר והתוסס שחודר לכל פינה. אפשר להבין משיכרון הצבעים והאור שנובעים מתמונות הגליל שלו שהמפגש עם האור הבהיר של ארץ ישראל והגליל עשה לו רק טוב.

כאשר שאלתי אותו, מה זה לצייר בשבילך? ענה שלצייר בשבילו זה לחיות, להיות, שלצייר זה חלק מרכזי ממהותו כאדם. אם לא יצייר יהיה פחות בן אדם. על השאלה מה עשה לך המפגש עם "האור הישראלי", ענה שהאור בארץ שחרר אותו. שהוא מרגיש פתוח יותר וחופשי מאז שפגש בו לראשונה אי אז בשנות החמישים. אפילו האנשים והנוף נראים לו פתוחים וקורנים יותר באור הזה.

השבוע גם מלאו למרקי שמונים והוא נושא אותן בחן ובקלילות של שפן סלע שיוצא בבוקר להתחרדן על הסלע בשמש החורפית. אנחנו נפגשים כמעט מיד יום, בהליכת הבוקר דרכינו מצטלבות ומרקי בכל פעם מתפעם מהנוף ומשפני הסלע כאילו הוא רואה אותם בפעם הראשונה הרגע, בדיוק כשנפגשנו. אני מודה ומתוודה שהפגישות האלה בבוקר יקרות לי מאוד, ככל שהן קורות.

שאלתי אותו האם הוא חש שההזדקנות משפיעה על הציור שלו, ומרקי ענה ביושר שמה שהיה מספיק לעשות פעם בשעתיים היום הוא עושה ביותר זמן, ושהוא גם מתעייף יותר מהר, אבל התוצאה בסופו של דבר על הבד היא אותה התוצאה.

הנוף היחיד שמרקי אוהב לצייר בו, הוא נוף הגליל. למרות מסעותיו בארץ ובחו"ל אומר מרקי כי אין נוף אחר שהוא מרגיש בו צורך לצייר באמת מלבד נוף הגליל. נכון שישנם לו גם ציורי נופים מהנגב וגם ממקומות אחרים אבל הוא בעיקר אוהב את נופי הגליל שבתוכו הוא חי כבר המון שנים ואינו יודע שובעה. לפעמים כשאני מדוכא או סתם בדאון אני עובר על יד מרקי ורואה את הנוף לשנייה מבעד לעיניו שוחרות היופי והשנייה הזאת מספיקה לי לשבוע. אז עכשיו מלאו לו שמונים וניראה שהוא רק בתחילת הדרך ובאמת כיף גדול שיש בינינו אדם כזה מלא אופטימיות וכוח יצירה מתפרץ ללא גבול. אלי אלי שלא יגמר לעולם.

השבוע זה נגמר. מרקי הלך בדרך כל בשר. יהי זיכרו ברוך.

קבר שאבד הוא קבר שנמצא

דתניא: שדה שנאבד בה קבר - הנכנס לתוכה, טמא; נמצא בה קבר - הנכנס לתוכה טהור, שאני אומר: קבר שאבד הוא קבר שנמצא, דברי רבי. (פסחים י"ע"א)

1. ישנה כאן בעיה הלכתית שמציבה אתגר לא פשוט בפני יהודי מאמין. אם ידוע לך שהיה קבר בשדה כלשהו, אך מיקומו הספציפי נשתכח - כל השדה נחשב כמטמא בטומאת מת; ולכן ישנה כאן מחלוקת לגבי ההגדרות ההלכתיות במקרה שבו, לאחר זמן, נמצא קבר בשדה הנ"ל.

2. בואו ונבודד לרגע מהדיון הגדול של ביעור חמץ את הדיון המשני לכאורה בשאלת הקבר שאבד ונמשיך רק איתו. כלומר בעצם השאלה הקיומית הגדולה הנשאלת כאן היא היכן עובר קו הגבול הקיומי, שמחייב את האדם המאמין, בין ההלכה המנחה אותו לבין חייו בעולם הקשה הזה שהוא נצטווה עליו "בזעת אפיק תאכל לחם עד שובך אל האדמה ממנה לוקחת".

3. המתח הזה סביב השאלה הזאת בא לידי ביטוי במחלוקת שבין האב רבן שמעון בן גמליאל, לבנו רבי יהודה הנשיא (רבי). רבן שמעון מחמיר ואומר אם מצאת קבר אין הדבר אומר שזה הקבר שאבד ולכן יש להמשיך ולבדוק את

השדה כולו עד שימצא הקבר המדויק. רבי מבין שאם חקלאי יתחיל לחפש קברים שאבדו בשדה איך יוציא מן השדה לחם? ולכן הוא אומר "קבר שאבד הוא קבר שנמצא". מצאת קבר? זה הקבר שחיפשת ועכשיו לך ועבד את שדך.

4. היהדות הנוהגת היום בארץ באופן מובהק, היא יהדות שהלכה עד לקצה השדה אל מחוצה לו. זוהי יהדות של אנשים שההלכה שלהם התרחקה מרחק רב מהשדה של הקיום האנושי החשוף בעולם לכל תלאותיו, מרחק רב מדי. ובכל מקרה, בפירוש זוהי יהדות המחפשת קברים ללא הרף ואיננה מאפשרת לאדם לעבד את השדה. ולכן בהכרח זוהי יהדות מחמירה כל כך עד שהיא איבדה את הקשר ההכרחי שצריך להיות בין ההלכה לבין הקיום האנושי האמיתי הדוחק באדם לא להיות פסיבי לגבי שאלת קיומו בעולם.

5. החברה הישראלית נמצאת בשעה קשה. אולי שעתה הקשה ביותר לגבי שאלת קיומה. והיא צריכה לבחור כעת ומהר האם היא הולכת עם רבי הבן הגורס שקבר שאבד הוא קבר שנמצא. לבין שיטתם של רשב"ג ויהודי הקצה שההלכה חשובה להם כבר יותר מהקיום האנושי עצמו.

6. אם תשאלו אנשים ברחוב "למה חרבה ירושלים?" כל אדם שני יאמר לכם שהיא חרבה בגלל שנאת חנם וימהרו להזכיר את קמצא ובר קמצא.

אבל יש מקום בתלמוד, בבבא מציעא ל' ע"א, המביא סיבה אחרת לחורבן "אמר רבי יוחנן: לא חרבה ירושלים אלא על שדנו בה דין תורה... שהעמידו דיניהם על דין תורה, ולא עבדו לפני משורת הדין". ר' יוחנן טוען לעומת יהודי הקצה "רבותי אתם רואים את ההלכה במקום לראות את האדם שהיא מסתירה מאחוריה".

7. וצריך לזכור שכמו תמיד מי שלא לומד מטעויות ההיסטוריה נידון לשוב אליהן. לכן לצערי הרב נראה לי שעברנו כבר את נקודת האל חזור. שבחברה הישראלית ישנם היום כוחות מתעצמים והולכים של יהדות המעמידה את דיניה על דין תורה ולא על לפנינים משורת הדין. ואם לתרגם את זה לעברית פשוטה-הלך עלינו...

מזל טוב

בת נולדה להורים המאושרים

מיקה ואביב

נכדה לג'נין ופלאו מרקוסון

נינה לבת שבע מרקוסון

שפע ברכות

לכל בני המשפחה.

אנו מאחלים לכם שתגדלו אותה

באושר, נחת והרבה אהבה

פִּנְת הַהֶנְצָחָה / דוד אלמן

יְהִי זְכוֹר בָּרוּךְ

לורנס מרקוסון ז"ל - (7/5/2025 - 18/2/1933)

את לורנס מרקוסון כולנו הכרנו בשם "מרקי", מן הסתם קיצור שם המשפחה. מרקי הצייר, כן הוא היה צייר, וככזה היה מוכר לא רק אצלנו. כל תושבי הקהילה פרט אולי להכי חדשים מכירים את מרקי הצייר. מרקי היה גם מורה לציור, כמובן! - הסטודיו שלו נמצא בצריף שהיה פעם מפקדת קבוצת הנח"ל שהיתה אצלנו. מה שאולי פחות ידוע הוא "מרקי הגנן" - כן, הוא היה אחראי לנוי בקיבוץ בשנים עברו ועשה רבות בענף זה.

אישית אני זוכר את מרקי בין היתר, גם כרקדן. כן בהחלט, רקדן! השאיר אחריו משפחה נחמדה וכשרונית שחלקם חיים כאן בקיבוץ. בקיצור, מרקי בהחלט השאיר את חותמו על הקהילה שלנו, וככזה נזכור אותו.

הביא דוד אלמן - פניות כלשהם הפנו אלי - רק לא בטלפון (בעיית שמיעה)

את ישראל באירוויזיון 2025 תייצג הזמרת יובל רפאל, בת 24 מרעננה, שזכתה בעונה האחרונה של "הכוכב הבא לאירוויזיון".

רפאל, שהשתתפה בפסטיבל נובה ב-7 באוקטובר ונפצעה מרסיסים בעת שהסתתרה במיגונית תחת מתקפת טרור, סיפרה בראיון ל"ישראל היום" כי "עברתי סיטואציה של מוות והחלפתי אותה בלהתחיל לחיות את החיים שאני רוצה"

רפאל רואה בהשתתפותה שליחות: "אם הם רוצים להכחיש את מה שהיה - זה הרבה יותר נוח להם אם לא נהיה להם מול הפרצוף", אמרה על גל הביקורת הבינלאומית. לדבריה, המטרה שלה היא להציג את הפנים היפות של ישראל ולשדר מסר של תקווה לעולם.

בהצלחה גדולה ליובל

And even if you say goodbye
You'll never go away
You are the rainbow of my sky
My colours in the grey
My only wish upon a star
Sunshine in the day
The only song that my piano ever plays

And even if you say goodbye
You'll always be around
To lift me up and take me high
Keep my feet close to the ground
Are you proud of me tonight?
Dreams are coming true
I choose the light
Nothing to lose if I lose you

New day will rise
Life will go on
Everyone cries
Don't cry alone
Darkness will fade
All the pain will go by
But we will stay
Even if you say goodbye

Et même si tu dis adieu
 Tu ne partiras jamais
 T'es l'arc-en-ciel de mon ciel bleu
 Mes couleurs dans le gris
 Et mon seul souhait sous un ciel d'art
 Un rayon dans ma journée
 La seule chanson que mon piano peut jouer

New day will rise
 Life will go on
 Everyone cries
 Don't cry alone
 Darkness will fade
 All the pain will go by
 But we will stay
 Even if you say goodbye

New day will rise
 Life will go on
 Everyone cries
 Don't cry alone
 Darkness will fade
 All the pain will go by
 But you will stay
 The love of my life

מים רבים
 לא יכבו
 את האהבה
 ונהרות לא ישטפוה

New day will rise
 Everyone cries
 Don't cry alone
 Darkness will fade
 All the pain will go by
 But we will stay
 Even if you say goodbye

A new day will rise
 New day will rise

קהילה יקרה, תודה.

רוצים להודות לכל מי שבא לעזרתנו בשעת צרתנו וצערנו.

תודה לצילה שתמכה בנו לאורך כל הדרך. תודה מקרב לב, תמיד היית אוזן קשבת ועזרת לאמא וגם לנו.

לרפי שהתקשר אלינו ודיבר עם כל אחד מהאחים, דיבר ניחם והרגיע.

לסיארי שנרתמה במהירות ועזרה לנו בחדרים.

לריטה שעזרה לנו למצוא מקום לקבור את אבא, ונמצא מקום מעולה בין רות נאי, יופי וג'ו סינה - חברה מצוינת.

תודה לצוות שחפר את הקבר.

לרפי פרנק שהוביל את טקס הקבורה ברוגע ובנעימות ולאשר אילון שתמך בטקס.

ליובל עזריה ורותם אילון על ההגברה.

למורדי שכל הזמן דאג ודאג ודאג, וכל חמש דקות שאל אם הכל בסדר.

לארי ורותי עמית על הפרחים.

לצוות לב הקיבוץ המופלא שאירח והאכיל אותנו במועדון.

לכל המבקרים והמנחמים שהגיעו לומר מלה טובה ללב ולבטן.

תודה.

כמו שאומרים אם למות אז בכפר הנשיא.

מהמרקוסונים

מיכאלה טנא

סיפור לשבת

בכל שבת, סבא ואני הולכים לבית האבות שנמצא במרחק כמה רחובות מהבית שלנו.

אימא לא אוהבת את זה, כי כך אני מפסידה משחקים עם החברים שלי כדי שאוכל להיות עם סבא בשבת. אבל אני התעקשתי.

אנחנו הולכים לבקר הרבה מהאנשים הזקנים והחולים שגרים בבית אבות כי הם כבר לא יכולים לדאוג לעצמם.

"מי שמבקר את החולים נותן להם חיים", סבא תמיד אמר לי.

קודם כל אנחנו מבקרים את גברת סוקול. אני קוראת לה "הטבחית". היא אוהבת לדבר על התקופה שבה הייתה טבחית ידועה ברוסיה. אנשים היו מגיעים ממרחקים, רק כדי לטעום את מרק העוף המפורסם שלה.

אחר כך אנחנו מבקרים את מר מאיר. אני קוראת לו "איש הבדיחות". אנחנו יושבים סביב שולחן הקפה שלו, והוא מספר לנו בדיחות. חלקן מצחיקות מאוד. חלקן לא כל כך, ואת חלקן אני לא מבינה בכלל. הוא צוחק מהבדיחות שלו, רועד ומסמיק בפנים. סבא ואני לא יכולים שלא לצחוק יחד איתו, גם כשהבדיחות לא מצחיקות במיוחד.

לידו נמצא השכן, מר ליפמן. אני קוראת לו "הזמר" כי הוא אוהב לשיר לנו. בכל פעם שהוא עושה זאת, קולו היפה ממלא את האוויר, צלול וחזק וכל כך מלא אנרגיה שאנחנו תמיד שרים יחד איתו, אפילו אם זה רק בלה-לה-לה.

ואז אנחנו מבקרים את גברת קוגן, "הסבתא". שמראה לנו תמונות של נכדיה. התמונות פזורות בכל רחבי החדר, במסגרות, באלבומים ואפילו מודבקות לקירות. הנכדים זה החיים שלה.

החדר של גברת שרייבר מלא בזיכרונות, זיכרונות שמתעוררים לחיים כשהיא מספרת לנו סיפורים על חוויותיה מימים עברו. אני קוראת לה "אשת הזיכרונות".

ואז יש את מר קרול, "האיש השקט". הוא - אין לו הרבה מה לומר; הוא פשוט מקשיב כשסבא או אני מדברים איתו. הוא מהנהן ומחייך, ורק אומר לנו לבוא שוב בשבוע הבא.

זה מה שכולם אומרים לסבא ולי, אפילו האישה האחראית שמאחורי דלפק הקבלה בבית האבות.

כל שבוע אנחנו באים שוב, אפילו בגשם.

אנחנו הולכים יחד לבקר את חברינו, הטבחית, איש הבדיחות, הזמר, הסבתא, אשת הזיכרונות והאיש השקט.

יום אחד סבא חלה מאוד ונלקח לבית החולים. הרופאים אמרו שהם לא חושבים שהוא אי פעם יחלים.

הגיע יום שבת, והגיע הזמן לבקר בבית האבות. איך יכולתי ללכת לבקר בלי סבא? ואז נזכרתי במה שסבא אמר לי פעם: "שום דבר לא צריך לעמוד בדרכו של מעשה טוב".

אז הלכתי לבד, זה לא רחוק מהבית. כולם שמחו לראות אותי. הם הופתעו כשהם לא ראו את סבא. כשסיפרתי להם שהוא חולה ובבית החולים, הם יכלו לראות שאני עצובה ונעצבו גם הם. "הכול בידי אלוהים", הם אמרו לי. "אנחנו צריכים לעשות כמיטב יכולתנו, ואלוהים יעשה את השאר".

הטבחית המשיכה וחשפה כמה מהמרכיבים הסודיים שלה. איש הבדיחות סיפר לי את הבדיחות העדכניות שלו. הזמר שר שיר במיוחד בשבילי. הסבתא הראתה לי עוד תמונות של נכדיה. אשת הזיכרונות שיתפה עוד זיכרונות שלה. וכשביקרתי את האיש השקט, שאלתי אותו הרבה שאלות, אבל הוא רק הקשיב. כשנגמרו לי השאלות, דיברתי על מה שלמדתי בבית הספר.

לאחר זמן מה, נפרדתי מכולם, אפילו מהאחראית שמאחורי הדלפק. "תודה שבאת", היא אמרה. "שסבא שלך יחלים ויחזור הביתה בשלום".

כמה ימים לאחר מכן, סבא עדיין היה בבית החולים. הוא לא אכל, לא הצליח לשבת ובקושי יכול היה לדבר. הלכתי לפינת החדר כדי שסבא לא יראה אותי בוכה. אימא תפסה את מקומי ליד המיטה ואחזה בידו של סבא. החדר היה אפלולי ושקט מאוד.

לפתע האחות נכנסה לחדר ואמרה, "יש לך מבקרים". "האם זה המקום של המסיבה?" שמעתי קול מוכר שואל. הרמתי את מבטי. זה היה איש הבדיחות. מאחוריו היו הטבחית, הזמר, הסבתא, אשת הזיכרונות והאיש השקט. אפילו האחראית שמאחורי הדלפק באה.

הטבחית סיפרה לסבא על כל האוכל הנפלא שהיא תבשל לו ברגע שיבריא. היא גם הביאה לו קערה חמה של מרק עוף מתוצרת בית. "אה ג'ואיש פניצילין" כמו שהיא קראה לזה.

"מרק עוף? מה שהאיש הזה צריך זה כריך פסטרמה", אמר איש הבדיחות כשהוא משמיע את אחד מצחוקיו העמוקים והמתגלגלים. כולם צחקו איתו. אחר כך הוא סיפר לנו כמה בדיחות חדשות. עד שסיים, כולם היו צריכים להשתמש בטישו כדי לייבש את עיניהם מהצחוק החזק.

הסבתא הראתה לסבא שלי כרטיס ברכה שהכינו שתיים מנכדותיה. על חזית הכרטיס הייתה תמונה של ליצן שמחזיק בלונים. "החלמה מהירה!" היה כתוב בפנים בצבעי עפרון.

הזמר התחיל לשיר, וכולנו שרנו איתו ביחד. אשת הזיכרונות סיפרה לנו איך סבא בא לבקר אותה פעם בסופת שלגים, רק כדי להביא לה כמה ורדים ליום הולדתה.

ואז שעות הביקור הסתיימו. כולם נשאו תפילה קצרה לשלומם של סבא. אחר כך הם נפרדו ואמרו לו שהם מצפים לראות אותו שוב בקרוב.

באותו ערב, סבא קרא לאחות ואמר שהוא רעב. עד מהרה הוא התחיל לשבת לבסוף הוא הצליח לקום מהמיטה. בכל יום, סבא הרגיש טוב יותר ויותר, והוא הלך והתחזק. תוך זמן קצר הוא שוחרר מבית החולים וחזר הביתה. הרופאים היו המומים. הם אמרו שההחלמה שלו היא נס רפואי. אבל אני ידעתי את האמת: ביקור חבריו הוא שריפא אותו.

סבא מרגיש טוב יותר עכשיו. כל שבת, בלי להחמיץ, אנחנו הולכים יחד לבקר את חברינו, הטבחית, איש הבדיחות, הזמר, הסבתא, אשת הזיכרונות, האיש השקט ... וגם את האישה האחראית שמאחורי הדלפק.

ברוך שובך הביתה עידן אלכסנדר.
שתהיה לך התאקלמות מהירה וקלה.

58 חטופים וחטופות נמצאים כבר 588 ימים בשבי

